

Pčelarstvo

Intervju sa Markom Vukotićem obavila Maja Todorović, 5. marta 2022. putem Zoom

Marko Vukotić je rodom iz Užica, gde i danas živi. Ima 38 godina i po obrazovanju je saobraćajni tehničar. Radi kao fudbalski trener i vlasnik je privatne ugostiteljskog preduzeća.

Maja Todorović (MT): Marko, ti od pčelarstva ne živiš ali se pčelarstvom baviš. Kako to?

Marko Vukotić (MV): Za mene je pčelarstvo porodična tradicija koju želim da negujem i očuvam. Moj deda, Boriša Vukotić, bio je jedan od najpoznatijih pčelara Zlatiborskog okruga [reč je o zapadu Srbije, prim. MT]. Po njemu su i mene stariji iz Užica znali – „Ti si unuk Boriše pčelara?“ Deda je svoju ljubav prema pčelama, svoja znanja i veštine u uzgoju pčela prenosio i na nas mlađe. Ja sam ti treća generacija pčelara u porodici Vukotić. Sada imam stacioniran pčelinjak u selu Drežnik, nadomak Užica.

Ja sam od dede naučio o tome kako da se priđe pčelama, kako da se brine o njima, kako se med pravi, kako se proizvode drugi pčelarski proizvodi kao što je na primer mleč ili kako izvući saće. Naučio sam mnogo i o vegetaciji, pčelinjoj paši i ulozi koju pčele imaju u oprašivanju biljaka i očuvanju biodiverziteta. Deda me je i naučio o lekovitim svojstvima i samog meda i drugih pčelarskih proizvoda.

MT: Prema tvom mišljenju, zašto je pčelarstvo važno za Zlatiborski kraj?

MV: Glavna stvar je da su med i pčelarski proizvodi važni kako za zdravlje ljudi tako i za očuvanje biodiverziteta. Za Zlatiborski kraj pčelarstvo je značajno i sa aspekta podsticanja proizvodnje tipičnih proizvoda našeg okruga. Na taj način se stvaraju uslovi da pčelarski zanat postane izvor osnovnih ili dodatnih prihoda za članove lokalne zajednice. Tu je značajno što imamo Udruženje pčelara Užica koje sve nas pčelare iz ovog kraja povezuje. Udruženje je veoma aktivno, motiviše ljude da se bave pčelarstvom.

MT: Prema tvojim znanjima, kako je pčelarstvo povezano sa drugim izrazima nematerijalnog kulturnog nasleđa?

MV: Pčelari imaju svoje običaje oko podsticanja rojenja pčela. Nekad su postojali običaji da se za rojenje pčela u proleće i leto pevaju i obredne pesme i sprovode neke ritualne radnje ali to je kod nas u kraju sada retko. U vezi sa drugim oblicima nematerijalnog kulturnog nasleđa, mislim da je pčelarstvo pre svega vezano za tradicionalne zanate, naročito stolarskim i voskarskim. Stolarskim jer izrada košnica zahteva specifične veštine stolara. Voskarskim jer se sveće i sve drugo što se pravi od voska pravi zahvaljujući pčelarima. Po meni, najvažnije je što bavljenje pčelarstvom znači i poznavati lekovita svojstva pčelarskih proizvoda i nekada i danas. Osim što se i danas med i pčelarski proizvodi, naročito mleč, koriste u pravljenju krema i eliksira, značajno je pomenuti apiterapiju. Reč je o tehnikama korišćenja meda i pčelinjih proizvoda u lečenju koje su razvijane vekovima i predstavljaju poseban vid tradicionalne medicine.

MT: Prema tvom mišljenju, kako je pčelarstvo značajno i za druge zajednice u Srbiji?

MV: Pčelarstvo je umeće koje nije da kažem ekskluzivno za zapad Srbije i Zlatiborski okrug. Pčelara imaš svuda po Srbiji. Bogatstvo naše prirode, njena raznovrsnost, omogućava da se proizvodi kvalitetan med i kvalitetni drugi pčelarski proizvodi. Na sajmovima pčelara se okupe pčelari iz cele Srbije da razmene znanja i iskustva ali i da ponude „gostoprimstvo“ pčelinjim društvima kako bi ona imala raznovrsnost paše.

Bogatstvo i raznovrsnost prirode i vegetacije čine da med i pčelinji proizvodi iz Srbije budu prepoznatljivi po kvalitetu i van naše zemlje. O tome svedoči i traženost naših proizvoda u inostranstvu. Mogućnosti izvoza svakako jesu i ohrabrenja za dalji razvoj pčelarstva kod nas.